

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

Yirminc Lem'a

Tabiat Risalesi

(Onyedinci Lem'anın Onaltıncı Notası iken, ehemmiyetine binaen Yirminc Lem'a olmuştur. Tabiatattan gelen fikr-i küfrîyi dirilmiyecek bir surette öldürüyor; küfrn temel taşını zîr ü zeber ediyor.)

İhtar

Şu notada, Tabiiyyunun münkir kısmının gittikleri yolun iç yüzü ne kadar akıldan uzak ve ne kadar çirkin ve ne derece hurafe olduğu, lâakal doksan muhali tazammun eden dokuz muhal ile beyan edilmiş. Sair Risalelerde o muhaller kısmen izah edildiğinden; burada gâyet muhtasar olmak haysiyetiyle, bazı basamaklar tayyedilmiştir. Onun için, birdenbire, bu kadar zâhir ve aşikâre bir hurafeyi nasıl bu meşhur âkıl feylesoflar kabul etmişler, o yolda gidiyorlar, hatıra geliyor. Evet onlar, mesleklerinin iç yüzünü görememişler. Hem hakikat-ı meslekleri ve mesleklerinin lâzımı ve muktezası odur ki; yazılmış herbir muhalin ucunda beyan edilen o çirkin ve mstekreh ve gayr-ı makul (Haşiye) hülâsa-i mezhepleri, mesleklerinin lâzımı ve zarurî muktezası olduğunu gâyet bedihî ve kat'î brhanlarla şbhesi olanlara tafsilen beyan ve isbat etmeye hazırım.

                                     

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

                                                                               

  u  yet-i kerime, istifham-ı ink r  ile "Cenab-ı Hak hakkında  ek olmaz ve olmamalı" demekle; vücud ve vahdaniyet-i  lahiye, bedahet derecesinde olduğunu gösteriyor.

(Ha iye): Bu Risalenin sebep-i te'lifi; gâyet mtecavizane ve gâyet çirkin bir tarz ile hakaik-i  maniyeyi tezyif edip, bozulmuş aklı yeti medi i şeye hurafe deyip, dinsizli i tabîata ba layarak, Kur'ana hücum edilmesidir. O hücum ise, şiddetli bir hiddeti (kalbe) kaleme verdi ki, şiddetli ve galiz tokatları o mlhidlere ve haktan yüz  eviren b t l mezheblilere yedirdi. Yoksa Risale-i Nur'un mesleği, nezihane ve nazikane ve kavl-i leyyindir.

sh: » (L:167)

  u sırrı izahtan evvel bir ihtar:

1338'de Ankara'ya gittim.  l  m ordusunun Yunan'a galebesinden ne 'e alan ehl-i  manın kuvvetli efk r  içinde, gâyet mdhi  bir zındıka fikri, içine girmek ve bozmak ve zehirlendirmek için derrasane  alı tı ını gördüm. Eyvah dedim, bu ejderha  manın erk nına ili ecek! O vakit,   u  yet-i kerime bedahet derecesinde vücud ve vahdaniyeti ifham ettiği cihetle ondan istimdad edip, o zındıkanın ba ını da ıtacak derecede Kur'an-ı Hakîm'den alınan kuvvetli bir brhanı, Arab  Risalesinde yazdım. Ankara'da, Yeni Gün Matbaası'nda tab'ettirmi tim. Fakat maatteessüf Arab  bilen az ve ehemmiyetle bakanlar da nadir olmakla beraber, gâyet muhtasar ve mücmel bir surette o kuvvetli bürhan tesirini göstermedi. Maatteessüf, o dinsizlik fikri hem inki af etti, hem kuvvet buldu. Bilmeceburiye, o brhanı Türkçe olarak bir derece beyan edeceğim. O bürhanın bazı parçaları, bazı Risalelerde tam izah edildiğinden; burada icmalen yazılacaktır. Sair Risalelerde inkısam etmiş olan müteaddid brhanlar, bu brhanda kısmen ittihad ediyor; herbiri bunun bir cüz' hükmüne geçiyor.

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

Mukaddime

Ey insan! Bil ki, insanların ağızından çıkan ve dinsizliğı işmam eden dehşetli kelimeler var. Ehl-i îman, bilmiyerek istimal ediyorlar. Mhimlerinden üç tanesini beyan edeceğız:

Birincisi: "Evcedeth-l esbab" Yâni, "esbab bu şey'i îcad ediyor."

İkincisi: "Teşekkele binefsihi" Yâni, "kendi kendine teşekkül ediyor, oluyor, bitiyor."

Üçüncüsü: "İktezath-t tabîat" Yâni, "tabîdir, tabîat iktiza edip îcad ediyor."

Evet madem mevcudat var ve inkâr edilmez. Hem her mevcud san'atlı ve hikmetli vücud geliyor. Hem madem kadîm değıl, yeniden oluyor. Herhalde ey mülhid! Bu mevcudu, meselâ bu hayvanı ya diyeceksin ki, esbab-ı âlem onu îcad ediyor; yâni esbabın içtimasında o mevcud vücud buluyor.. veyahud o kendi kendine teşekkül ediyor.. veyahud tabîat muktezası olarak, tabîatın tesiriyle vücud geliyor.. veyahud bir Kadîr-i Zülcelâl'in kudretiyle îcad edilir. Madem aklen bu dört yoldan başka yol yoktur, evvelki üç yol muhal, battal, mümteni', gayr-ı kabil oldukları kat'î isbat edilse; bizzarure ve bilbedahe dördüncü yol olan tarîk-i vahdaniyet, şeksiz şübhesiz sabit olur.

AMMA BİRİNCİ YOL Kİ: Esbab-ı âlemin içtimaiyle teşkil-i eşya ve vücud-u mahlkattır. Pek çok muhalatından yalnız üç tanesini zikrediyoruz.

sh: » (L:168)

BİRİNCİSİ: Bir eczahanede, gâyet muhtelif maddelerle dolu, yüzer kavanoz şişeler bulunuyor. O edviyelerden, zîhayat bir macun istenildi. Hem hayatdar harika bir tiryak onlardan yapılmak îcab etti. Geldik, o eczahanede, o zîhayat macunun ve hayatdar tiryakın çoklukla efradını gördük. O macunlardan herbirisini tedkik ettik. Görüyoruz ki: O kavanoz şişelerden herbirisinden, bir mizan-ı mahsusla, bir iki dirhem bundan, üç dört dirhem ötekinden, altı yedi

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

dirhem başkasından ve hakeza.. muhtelif mikdarlarda eczalar alınmış. Eğer birinden, bir dirhem ya noksan veya fazla alınsa o macun zîhayat olamaz, hasiyetini gösteremez. Hem o hayatdar tiryakı da tedkik ettik. Herbir kavanozdan bir mizan-ı mahsus ile bir madde alınmış ki, zerre mikdarı noksan veya ziyade olsa, tiryak hassasını kaybeder. O kavanozlar elliden ziyade iken, herbirisinden ayrı bir mizan ile alınmış gibi, ayrı ayrı mikdarda eczaları alınmış. Acaba hiçbir cihette imkân ve ihtimal var mı ki, o şişelerden alınan muhtelif mikdarlar, şişelerin garib bir tesadüf veya fırtınalı bir havanın çarpmasıyla devrilmesinden, herbirisinden alınan mikdar kadar yalnız o mikdar aksın, beraber gitsinler ve toplanıp o macunu teşkil etsinler? Acaba bundan daha hurafe, muhal, bâtil birşey var mı? Eşek muzaaf bir eşekliğe girse, sonra insan olsa, "Bu fikri kabul etmem" diye kaçacaktır.

İşte bu misal gibi; herbir zîhayat, elbette zîhayat bir macundur ve herbir nebat, hayatdar bir tiryak gibidir ki; çok müteaddid eczalardan, çok muhtelif maddelerden, gâyet hassas bir ölçü ile alınan maddelerden terkib edilmiştir. Eğer esbaba, anasıra isnad edilse ve "esbab îcad etti" denilse; aynen eczahanedeki macunun, şişelerin devrilmesinden vücud bulması gibi, yüz derece akıldan uzak, muhal ve bâtıldır.

Elhasıl: Şu eczahane-i kübra-yı âlemde, Hakîm-i Ezelî'nin mizan-ı kaza ve kaderiyle alınan mevadd-ı hayatiye, hadsiz bir hikmet ve nihayetsiz bir ilim ve herşeye şamil bir irade ile vücud bulabilir. "Kör, sağır, hududsuz, sel gibi akan küllî anasır ve tabayi' ve esbabın işidir" diyen bedbaht, "O tiryak-ı acib, kendi kendine şişelerin devrilmesinden çıkıp olmuştur" diyen divane bir hezeyancı, sarhoş bulunan bir ahmaktan daha ziyade ahmaktır. Evet o küfür; ahmakane, sarhoşane, divanece bir hezeyandır.

İKİNCİ MUHAL: Eğer herşey, Vâhid-i Ehad olan Kadîr-i Zülcelâl'e verilmezse, belki esbaba isnad edilse lâzım gelir ki; âlemin pek çok anasır ve esbabı, herbir zîhayatın vücudunda müdahâlesi bulunsun. Halbuki sinek gibi bir küçük mahlukun vücudunda, kemal-i intizam ile gâyet hassas bir mizan ve tamam bir ittifak ile, muhtelif ve birbirine zıd, mübayin esbabın içtimai, o kadar zâhir bir muhaldır ki, sinek kanadı kadar şuur bulunan, "Bu muhaldır, olamaz!" diyecektir. Evet bir sineğin küçücük cismi,

sh: » (L:169)

kâinatın ekser anâsır ve esbabı ile alâkadardır; belki bir hülâsasıdır. Eğer Kadîr-i Ezelî'ye verilmezse, o esbab-ı maddiye onun vücudu yanında bizzat hazır bulunmak lâzım; belki onun küçücük cisminin girmek gerektir. Belki cisminin küçük bir nümunesi olan gözündeki bir

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

yürsüz değilsin. Belki, daima teceddüdde olarak, gâyet muntazam bir makine ve harika ve daima tahavvülde bir saray gibisin. Senin vücudunda her vakit zerreler çalışıyorlar. Senin vücudun kâinatla, hususan rızık münasebetiyle, hususan beka-i nev'i itibariyle alâkadar ve alış-verişi vardır. Senin vücudunda çalışan zerreler, o münasebatı bozmamak ve o alâkadarlığı kırmamak için dikkat ediyorlar. Öylece ihtiyatla ayaklarını atıyorlar. Güya bütün kâinata bakıyorlar. Senin münasebatını kâinatta görüp öyle vaziyet alıyorlar. Sen zâhirî ve bâtinî duygularınla, o zerrelerin, o harika vaziyetine göre istifade edersin. Eğer sen vücudundaki zerreleri, Kadîr-i Ezelî'nin kanunuyla hareket eden küçücük memurları veya bir ordusu veya kalem-i kaderin uçları, herbir zerre bir kalem ucu veya kalem-i kudretin noktaları, herbir zerre bir nokta olduğunu kabul etmezsen; o vakit senin gözünde çalışan herbir zerreye öyle bir göz lâzım ki, senin mecmu-u cesedinin her tarafını görmekle beraber, münasebetdar olduğun bütün kâinatı dahi görecek bir gözü ve bütün senin mazi ve müstakbel ve nesil ve aslın ve anasının menbalarını ve rızkının madenlerini bilecek, tanıyacak yüz dâhî kadar bir akıl vermek lâzım geliyor. Senin gibi bu mes'elelerde zerre kadar akli olmayanın bir zerresine bin Eflatun kadar bir ilim ve şuur vermek, bin derece divanece bir hurafeciliktir!..

İKİNCİ MUHAL: Senin vücudun bin kubbeli harika bir saraya benzer ki; her kubbesinde taşlar, direksiz birbirine başbaşa verip, muallakta durdurulmuş. Belki senin vücudun, bin defa bu saraydan daha acibdir. Çünkü o saray-ı vücudun, daima kemal-i intizamla tazelenmektedir. Gâyet harika olan ruh, kalb ve mânevî letaiften kat-ı nazar, yalnız cesedindeki herbir âza, bir kubbeli menzil hükmündedir. Zerreler, o kubbedeki taşlar gibi birbirleriyle kemal-i müvazene ve intizam ile başbaşa verip, harika bir bina, fevkalâde bir san'at, göz ve dil gibi acib birer mu'cize-i kudret gösteriyorlar. Eğer bu zerreler, şu âlemin ustasının emrine tâbî' birer memur olmasalar; o vakit herbir zerre, umum o ceseddeki zerrelere hem hâkim-i mutlak hem herbirisine mahkûm-u mutlak, hem her birisine misil hem hâkimiyet noktasında zıd, hem yalnız Vâcib-ül Vücud'a mahsus olan ekser sıfâtın masdarı, menbaı, hem gâyet mukayyed hem gâyet mutlak bir surette olmakla beraber, sırr-ı vahdetle yalnız bir Vâhid-i Ehad'in eseri olabilen gâyet muntazam bir masnu-u vâhidi o hadsiz zerrata isnad etmek; zerre kadar şuuru olan, bunun pek zâhir bir muhal belki yüz muhal olduğunu derkeder.

ÜÇÜNCÜ MUHAL: Eğer senin vücudun, Vâhid-i Ehad olan Kadîr-i Ezelî'nin kalemiyle mektub olmazsa ve tabîata, esbaba mensub matbu' ise, o vakit senin vücudundaki bir hüceyre-i bedenden tut, birbiri içinde daire

sh: » (L:171)

ler misillü, binler mürekkebler adedince tabîat kalıplarının bulunması lâzım gelir. Çünkü meselâ bu elimizdeki kitab eğer mektub olsa, bir tek kalem, kâtabinin ilmine istinad edip, bütün onları

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

yazar. Eğer o, mektub olmazsa ve onun kalemine verilmezse, kendi kendine olmuş denilse veya tabîata verilse, o vakit matbu' kitab gibi, herbir harfi için ayrı bir demir kalem lâzımdır ki tab'edilsin. Nasılki matbaada hurufat adedince demir harfler bulunur, sonra o harfler vücud bulur; o vakit bir tek kaleme bedel, o hurufat adedince kalemler bulunması lâzım gelir. Belki o hurufat içinde bazen olduğu gibi, küçük kalem ile bir büyük harfte bir sahife -ince hatla- yazılmış ise, binler kalem bir tek harf için lâzım geliyor. Belki birbirinin içine girip muntazam bir vaziyetle, senin cesedin gibi bir şekil alıyorsa, o vakit herbir dairede, herbir cüz' için, o mürekkebat adedince kalıplar lâzım geliyor. Haydi, yüz muhal içinde bulunan bu tarzı, mümkün desen dahi, bu muntazam san'atlı demir harfleri ve mükemmel kalıpları ve kalemleri yapmak için, yine bir tek kaleme verilmezse, o kalemler, o kalıplar, o demir harflerin yapılması için, onların adedlerince yine kalemler, kalıplar ve harfler lâzım. Çünkü onlar da yapılmışlar ve onlar da muntazam san'atlıdırlar. Ve hakeza müteselsilen gittikçe gidecek...

İşte sen de anla! Bu öyle bir fikirdir ki; senin zerratın adedince muhalat ve hurafeler, içinde bulunuyor. Ey muannid muattıl! Sen de utan, bu dalâletten vazgeç!

ÜÇÜNCÜ KELİME: "İktezathü-t tabîat" Yâni; tabîat iktiza ediyor, tabîat yapıyor. İşte bu hükmün çok muhalatı var. Nümune için üçünü zikrediyoruz.

BİRİNCİSİ: Eğer mevcudatta, hususan zîhayatta görünen basîrane, hakîmane olan san'at ve îcad, Şems-i Ezelî'nin kalem-i kader ve kudretine verilmezse, belki kör, sağır, düşüncesiz olan tabîata ve kuvvete isnad edilse lâzım gelir ki; tabîat, îcad için herşeyde hadsiz mânevî makine ve matbaaları bulundursun; veyahud herşeyde, kâinatı halk ve idare edecek bir kudret ve hikmet dercetsin. Çünkü nasıl şemsin cilveleri ve akisleri, zemin yüzündeki zerrecik cam parçalarında ve katrelerde görünüyor. Eğer o misalî ve aksî güneşçikler, semadaki tek güneşe isnad edilmese, lâzım gelir ki; bir kibrit başı yerleşmeyen bir zerrecik cam parçasında tabîî, fıtrî ve güneşin hasiyetlerine mâlik, zâhiren küçük, manen çok derin bir güneşin haricî vücudunu kabul ederek, zerrat-ı zücaciye adedince tabîî güneşleri kabul etmek lâzım geldiği gibi.. -aynen bu misal gibi- mevcudat ve zîhayat doğrudan doğruya Şems-i Ezelî'nin cilve-i Esmâsına verilmezse, herbir mevcudda, hususan herbir zîhayatta hadsiz bir kudret ve irade ve nihayetsiz bir ilim ve hikmet taşıyacak bir tabîatı, bir

sh: » (L:172)

kuvveti, âdeta bir ilahı içinde kabul etmek lâzım gelir. Bu tarz-ı fikir ise, kâinattaki muhalatın en bâtılı, en hurafesidir. Hâlık-ı Kâinat'ın san'atını, mevhum, ehemmiyetsiz, şuursuz bir tabîata

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

veren insan, elbette yüz defa hayvandan daha hayvan, daha Şuursuz olduğunu gösterir.

İKİNCİ MUHAL: EĞer gâyet intizamlı, mizanlı, san'atlı, hikmetli Şu mevcudat; nihayetsiz Kadîr, Hakîm bir zata verilmezse, belki tabîata isnad edilse, lâzım gelir ki; tabîat, herbir parĉa toprakta, Avrupa'nın umum matbaaları ve fabrikaları adedince makineleri, matbaaları bulundursun.. tâ, o parĉa toprak, menŐe' ve tezgâh olduğu hadsiz ĉiĉekler ve meyvelerin yetiŐmelerine ve teŐkilllerine medâr olabilsin. ĉnki ĉiĉekler iĉin saksılık vazifesini gören bir kâse toprak iĉine tohumları nöbetle atılan umum ĉiĉeklerin birbirinden ĉok ayrı olan Şekil ve heyetlerini teşkil ve tasvir edebilir bir kabiliyeti, bilfiil görülüyor. EĞer Kadîr-i Zülcelâl'e verilmezse; o vakit, o kâsedeki toprakta, herbir ĉiĉek iĉin mânevî, ayrı, tabîî bir makinesi bulunmazsa, bu hal vücuda gelemes. ĉnki tohumlar ise nutfeler ve yumurtalar gibi, maddeleri birdir. Yâni mvellid-l ma, mvellid-l humuza, karbon, azotun intizamsız, Őekilsiz, hamur gibi halitasından ibaret olmakla beraber, hava, su, hararet, ziya dahi, herbiri basit ve Şuursuz ve herşeye karşı sel gibi bir tarzda gittiğinden, o hadsiz ĉiĉeklerin teŐkilleri ayrı ayrı ve gâyet muntazam ve san'atlı olarak o topraktan ĉıkması, bilbedahe ve bizzarure iktiza ediyor ki; o kâsedede bulunan toprakta, manen Avrupa kadar, mânevî ve kĉk mikyasta matbaaları ve fabrikaları bulunsun. Tâ ki, bu kadar hayatdar kumaŐları ve binler ayrı ayrı nakıŐlı mensucatları dokuyabilsin.

İŞte tabîiyyunların fikr-i kfrîleri, ne derece daire-i akıldan hariĉ saptığını kıyas et. Ve tabîatı mcid zanneden insan suretindeki ahmak sarhoŐlar "mütefennin ve akıllıyız" diye dâvâ ettikleri halde, akıl ve fenden ne kadar uzak düŐtüklerini ve mümteni' ve hiĉbir cihetle mümkün olmayan bir hurafeyi kendilerine meslek ittihaz ettiklerini gr, gl ve tkr!

EĞer desen: Mevcudat, tabîata isnad edilse böyle acib muhaller olur, imtina' derecesinde müşkilât olur; acaba Zat-ı Ehad ve Samed'e verildiği vakit, o müşkilât nasıl kalkıyor? Ve o suubetli imtina, o sühuletli vcuba nasıl inkılab eder?

Elcevap: Birinci muhalde nasılkı güneşin cilve-i in'ikası, kemal-i sühuletle, külfetsiz en kĉk zerrecik câmidden tut, tâ en büyük bir denizin yüzüne kadar feyzini ve tesirini misalî gneŐĉiklerle gâyet kolaylıkla gösterdikleri halde, eğer güneŐten nisbeti kesilse; o vakit herbir zerrecikte, tabîî ve bizzat bir güneşin haricî vücudu imtina derecesinde bir suubetle

sh: » (L:173)

olabilmesi, kabul edilmek lâzım gelir. Öyle de; herbir mevcud, doğrudan doğruya Zat-ı Ehad ve Samed'e verilse; vücub derecesinde bir sühulet, bir kolaylık ile ve bir intisab ve cilve ile, herbir mevcuda lâzım herbir şey, ona yetiştirilebilir. Eğer o intisab kesilse ve o memuriyet başıbozukluğa dönse ve herbir mevcud kendi başına ve tabîata bırakılsa, o vakit imtina' derecesinde yüzbin müşkilât ve suubetle sinek gibi bir zîhayatın, kâinatın küçük bir fihristesi olan gâyet harika makine-i vücudunu îcad eden, içindeki kör tabîatın, kâinatı halk ve idare edecek bir kudret ve hikmet sahibi olduğunu farzetmek lâzım gelir. Bu ise bir muhal değil, belki binler muhaldir.

Elhasıl: Nasılki Zat-ı Vâcib-ül Vücud'un şerik ve nazîri mümteni' ve muhaldir. Öyle de: Rubûbiyetinde ve îcad-ı eşyada başkalarının müdahâlesi, şerik-i zatî gibi mümteni' ve muhaldir.

Amma ikinci muhaldeki müşkilât ise müteaddid Risalelerde isbat edildiği gibi, eğer bütün eşya Vâhid-i Ehad'e verilse; bütün eşya, bir tek şey gibi sühuletli ve kolay olur. Eğer esbaba ve tabîata verilse, bir tek şey, umum eşya kadar müşkilâtlı olduğu, müteaddid ve kat'î bürhanlarla isbat edilmiş. Bir bürhanın hülâsası şudur ki: Nasılki bir adam, bir padişaha askerlik veya memuriyet cihetiyle intisab etse, o memur ve o asker o intisab kuvvetiyle, yüzbin defa kuvvet-i şahsiyesinden fazla işlere medâr olabilir. Ve padişahı namına bazen bir şahı esir eder. Çünkü gördüğü işlerin ve yaptığı eserlerin cihazatını ve kuvvetini kendi taşıyor ve taşımaya mecbur olmuyor. O intisab münasebetiyle, padişahın hazineleri ve arkasındaki nokta-i istinadı olan ordu; o kuvveti, o cihazatı taşıyor. Demek gördüğü işler, şahane olarak bir padişahın işi gibi; ve gösterdiği eserler, bir ordu eseri misillü harika olabilir. Nasılki karınca, o memuriyet cihetiyle Firavun'un sarayını harab ediyor. Sinek o intisab ile, Nemrud'u gebertiyor. Ve o intisab ile, buğday tanesi gibi bir çam çekirdeği, koca çam ağacının bütün cihazatını yetiştiriyor. (Haşiye) Eğer o intisab kesilse, o memuriyetten terhis edilse, yapacağı işlerin cihazatını ve kuvvetini, belinde ve bileğinde taşımağa mecburdur. O vakit, o küçük bileğindeki kuvvet mikdarınca ve belindeki cephanedince iş görebilir. Evvelki vaziyette gâyet kolaylıkla gördüğü işleri bu vaziyette ondan istenilse, elbette bileğinde bir ordu kuvvetini ve belinde bir padişahın cihazat-ı harbiye fab

(Haşiye): Evet, eğer intisab olsa; o çekirdek, kader-i İlahîden bir emir alır, o harika işlere mazhar olur. Eğer o intisab kesilse; o çekirdeğin hilkatı, koca çam ağacının hilkatinden daha ziyade cihazat ve iktidar ve san'atı iktiza eder. Çünkü dağdaki -kudret eseri olan- mücessem çam ağacının bütün âzaları ve cihazatıyla, o çekirdekteki kader eseri olan mânevî ağaçta mevcud bulunması lâzım gelir. Çünkü o koca ağacın fabrikası, o çekirdektir. İçindeki kaderî ağaç, kudretle hariçte tezahür eder, cismanî çam ağacı olur.

sh: » (L:174)

rikasını yüklemek lâzım gelir ki; güldürmek için acib hurafeleri ve masalları hikâye eden maskaralar dahi bu hayalden utanıyorlar!..

Elhasıl: Vâcib-ül Vücut'a her mevcudu vermek, vücub derecesinde bir sühuleti var. Ve tabîata îcad cihetinde vermek, imtina' derecesinde müşkil ve haric-i daire-i akliyedir.

ÜÇÜNCÜ MUHAL: Bu muhali izah edecek bazı Risalelerde beyan edilen iki misal:

Birinci Misal: Bütün âsâr-ı medeniyetle tekmil ve tezyin edilmiş, hâlî bir sahrada kurulmuş, yapılmış bir saraya; gâyet vahşi bir adam girmiş, içine bakmış. Binlerle muntazam san'atlı eşyayı görmüş. Vahşetinden, ahmaklığından, hariçten kimse müdahâle etmeyip, o saray içinde o eşyadan birisi, o sarayı müstemilatıyla beraber yapmıştır diye taharriye başlıyor. Hangi şeye bakıyor; o vahşetli akli dahi kabil görmüyor ki, o şey bunları yapsın. Sonra o sarayın teşkilat programını ve mevcudat fihristesini ve idare kanunları içinde yazılı olan bir defteri görür. Çendan elsiz ve gözsüz ve çekişsiz olan o defter dahi, sair içindeki şeyler gibi, hiçbir kabiliyeti yoktur ki o sarayı teşkil ve tezyin etsin. Fakat muztar kalarak, bilmeceburiye, eşya-yı âhere nisbeten, kavanin-i ilmiyenin bir ünvanı olmak cihetiyle, o sarayın mecmuuna bu defteri münasebetdar gördüğünden, "İşte bu defterdir ki, o sarayı teşkil, tanzim ve tezyin edip bu eşyayı yapmış, takmış, yerleştirmiş." diyerek vahşetini; ahmakların, sarhoşların hezeyanına çevirmiş.

İşte aynen bu misal gibi; hadsiz derecede misaldeki saraydan daha muntazam, daha mükemmel ve bütün etrafı mu'cizane hikmetle dolu şu saray-ı âlemin içine, inkâr-ı uluhiyete giden tabîyyun fikrini taşıyan vahşi bir insan girer. Daire-i mümkinat haricinde olan Zat-ı Vâcib-ül Vücut'un eser-i san'atı olduğunu düşünmeyerek ve ondan i'raz ederek, daire-i mümkinat içinde kader-i İlahînin yazar bozar bir levhası hükmünde ve kudret-i İlahiyenin kavanin-i icraatına tebeddül ve tegayyür eden bir defteri olabilen ve pek yanlış ve hata olarak "tabîat" namı verilen bir mecmûa-i kavanin-i âdât-ı İlahiye ve bir fihriste-i san'at-ı Rabbaniyeyi görür. Ve der ki: "Madem bu eşya bir sebep ister, hiçbir şeyin bu defter gibi münasebeti görünmüyor. Çendan hiçbir cihetle akıl kabul etmez ki; gözsüz, şuursuz, kudretsiz bu defter, Rubûbiyet-i mutlakanın işi olan ve hadsiz bir kudreti iktiza eden îcadı yapamaz. Fakat madem Sâni-i Kadîm'i kabul etmiyorum; öyle ise en münasibi, bu defter bunu yapmış ve yapar

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

diyeceğim" der. Biz de deriz:

Ey ahmak-ul humakadan tahammuk etmiş sarhoş ahmak! Başını tabiat bataklığından çıkar,
arkana bak; zerrattan, seyyarata kadar bütün

sh: » (L:175)

mevcudat, ayrı ayrı lisanlarla şEhadet ettikleri ve parmaklarıyla işaret ettikleri bir Sâni-i Zülcelâl'i gör.. ve o sarayı yapan ve o defterde sarayın programını yazan Nakkaş-ı Ezelî'nin cilvesini gör, fermanına bak, Kur'anını dinle.. o hezeyanlardan kurtul!..

İkinci Misal: Gâyet vahşi bir adam muhteşem bir kışla dairesine girer. Gâyet muntazam bir ordunun umumî beraber talimlerini, muntazam hareketlerini görür. Bir neferin hareketiyle; bir tabur, bir alay, bir fırka kalkar, oturur, gider; bir ateş emriyle ateş ettiklerini müşahede eder. Onun kaba, vahşi aklı, bir kumandanın, devletin nizamatıyla ve kanun-u padişahî ile kumandasını anlamayıp, inkâr ettiğinden, o askerlerin iplerle birbiriyle bağlı olduklarını tahayyül eder. O hayalî ip, ne kadar harikalı bir ip olduğunu düşünür; hayrette kalır. Sonra gider.. Ayasofya gibi gâyet muazzam bir câmie, Cuma gününde dâhil olur. O cemaat-ı müslimînin, bir adamın sesiyle kalkar, eğilir, secde ederek oturduklarını müşahede eder. Mânevî ve semavî kanunların mecmuundan ibaret olan şeriatı ve şeriat sahibinin emirlerinden gelen mânevî düsturlarını anlamadığından, o cemaatın maddî iplerle bağlandığı ve o acib ipler onları esir edip oynattığı tahayyül ederek en vahşi insan suretindeki canavar hayvanları dahi güldürecek derecede maskaralı bir fikirle çıkar, gider.

İşte aynı bu misal gibi: Sultan-ı Ezel ve Ebed'in hadsiz cünudunun muhteşem bir kışlası olan şu âleme ve o Mabud-u Ezelî'nin muntazam bir mescidi olan şu kâinata; mahz-ı vahşet olan, inkârlı fikr-i tabiatı taşıyan bir münkir giriyor. O Sultan-ı Ezelî'nin hikmetinden gelen nizam-ı kâinatın mânevî kanunlarını, birer maddî madde tasavvur ederek ve saltanat-ı Rubûbiyetin kavanin-i itibariyesi ve o Mabud-u Ezelî'nin şeriat-ı fitriye-i kübrasının, mânevî ve yalnız vücut-u ilmîsi bulunan ahkâmlarını ve düsturlarını birer mevcut-u haricî ve maddî birer madde tahayyül ederek, kudret-i İlahiyenin yerine, o ilim ve kelâmdan gelen ve yalnız vücut-u ilmîsi bulunan o kanunları ikame etmek ve ellerine îcad vermek, sonra da onlara "tabiat" namını takmak ve yalnız bir cilve-i kudret-i Rabbaniye olan kuvveti, bir zîkudret ve müstakil bir kadîr telakki etmek; misaldeki vahşiden bin defa aşağı bir vahşettir!..

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

Eğer desen: Evet bir kitabı yazan makinenin îcadı, o kitaptan yüz defa daha müşkildir. Fakat o makine, aynı kitabın bir çok nüshalarını yazmasına vasıta olmak cihetiyle, belki bir kolaylık var?

Elcevap: Nakkaş-ı Ezelî, hadsiz kudretiyle nihayetsiz cilde-i Esmâsını her vakit tazelendirmekle, ayrı ayrı şekilde göstermek için, eşyadaki teşahhusları ve hususî sîmâları öyle bir surette halketmiştir ki; hiçbir mektub-u Samedanî ve hiçbir kitab-ı Rabbanî, diğer kitapların aynı aynına olamıyor. Alâküllihal, ayrı mânâları ifade etmek için, ayrı bir sîmâsı bulunacak. Eğer gözün varsa, insanın sîmâsına bak, gör ki; zaman-ı Âdem'den şimdiye kadar, belki ebede kadar, bu küçük sîmâda, âza-yı esasîde ittifak ile beraber, herbir sîmâ, umum sîmâlara nisbeten, herbirisi

sh: » (L:177)

ne karşı birer alâmet-i farikası var olduğu kat'iyen sabittir. Bunun için herbir sîmâ, ayrı bir kitaptır. Yalnız san'atın tanzimi için ayrı bir yazı takımı ve ayrı bir tertib ve te'lif ister. Ve maddelerini hem getirmek, hem yerleştirmek ve hem de vücuda lâzım olan herşeyi dercetmek için, bütün bütün başka bir tezgâh ister. Haydi, farz-ı muhal olarak tabîata bir matbaa nazarıyla baktık. Fakat bir matbaaya ait olan tanzim ve basmak, yâni muayyen intizamını kalıba sokmaktan başka, o tanzimin îcadından, îcadları yüz derece daha müşkil bir zîhayatın cismindeki maddeleri, aktar-ı âlemden mizan-ı mahsusla ve has bir intizamla îcad etmek ve getirmek ve matbaa eline vermek için, yine o matbaayı îcad eden Kadîr-i Mutlak'ın kudret ve iradesine muhtaçtır. Demek bu matbaalık ihtimali ve farzı, bütün bütün mânâsız bir hurafedir.

İşte bu saat ve kitab misalleri gibi; Sâni-i Zülcelâl, Kadîr-i Külli Şey', esbabı halketmiş; müsebbebatı da halkediyor. Hikmetiyle, müsebbebatı esbaba bağlıyor. Kâinatın harekâtının tanzimine dair kavanin-i âdetullahtan ibaret olan şariat-ı fitriye-i kübra-yı İlahiyenin bir cilvesini ve eşyadaki o cilvesine, yalnız bir âyine ve bir ma'kes olan tabîat-ı eşyayı, iradesiyle tayin etmiştir. Ve o tabîatın vücut-u haricîye mazhar olan vechini, kudretiyle îcad etmiş ve eşyayı o tabîat üzerinde halketmiş, birbirine mezcetmiş. Acaba gâyet derecede makul ve hadsiz bürhanların neticesi olan bu hakikatın kabulü mü daha kolaydır.. -acaba vücut derecesinde lâzım değil midir?- Yoksa câmid, şuursuz, mahluk, masnu, basit olan o sebep ve tabîat dediğiniz maddelere, herbir şey'in vücutuna lâzım hadsiz cihazat ve âlâtı verip hakîmane, basîrane olan işleri kendi kendilerine yaptırmak mı daha kolaydır? Acaba imtina' derecesinde, imkân haricinde değil midir? Senin, o insafsız aklının insafına havale ediyoruz.

Münkir ve tabîatperest diyor ki: Madem beni insafa davet ediyorsun. Ben de diyorum ki; şimdiye kadar yanlış gittiğimiz yol, hem yüz derece muhal, hem gâyet zararlı ve nihayet derecede çirkin

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

bir meslek olduğunu itiraf ediyorum. Sâbık tahkikatınızdan zerre mikdar şuuru bulunan anlayacak ki; esbaba, tabîata îcad vermek mümteni'dir, muhaldir. Ve herşeyi doğrudan doğruya Vâcib-ül Vücud'a vermek vâcibdir, zarurîdir. Elhamdülillahi ale-l îman deyip îman ediyorum.

Yalnız bir şüphem var. Cenab-ı Hakk'ın Hâlık olduğunu kabul ediyorum; fakat bazı cüz'î esbabın ehemmiyetsiz şeylerde îcada müdahâleleri ve bir parça medh ü sena kazanmaları, saltanat-ı Rubûbiyetine ne zarar verir? Saltanatına noksaniyet gelir mi?"

Elcevap: Bazı Risalelerde gâyet kat'î isbat ettiğimiz gibi; hâkimiyetin şe'ni, müdahâleyi reddetmektir. Hatta en edna bir hâkim, bir memur;

sh: » (L:178)

daire-i hâkimiyetinde oğlunun müdahâlesini kabul etmiyor. Hatta hâkimiyetine müdahâle tevehhümüyle, bazı dindar padişahlar -halife oldukları halde- masum evlâdlarını katletmeleri, bu "redd-i müdahâle kanunu"nun hâkimiyette ne kadar esaslı hükmettiğini gösteriyor. Bir nahiyede iki müdürden tut, tâ bir memlekette iki padişaha kadar, hâkimiyetteki istiklaliyetin iktiza ettiği "men-i iştirak kanunu" tarih-i beşerde çok acib herc ü merc ile kuvvetini göstermiş. Acaba âciz ve muavenete muhtaç insanlardaki âmiriyet ve hâkimiyetin bir gölgesi, bu derece müdahâleyi reddetmeyi ve başkasının müdahâlesini men'etmeyi ve hâkimiyetinde iştirak kabul etmemeyi ve makamında istiklaliyetini nihayet taassubla muhafazaya çalışmayı gör, sonra hâkimiyet-i mutlaka Rubûbiyet derecesinde ve âmiriyet-i mutlaka uluhiyet derecesinde ve istiklaliyet-i mutlaka Ehadiyet derecesinde ve istiğna-yı mutlak kadriyet-i mutlaka derecesinde bir Zat-ı Zülcelâl'de, bu redd-i müdahâle ve men-i iştirak ve tard-ı şerik, ne derece o hâkimiyetin zarurî bir lâzımı ve vâcib bir muktezası olduğunu kıyas edebilirsiniz et.

Amma ikinci şık şübhen ki: Bazı esbab, bazı cüz'iyatın bazı ubûdiyetlerine merci' olsa, o Mabud-u Mutlak olan Zat-ı Vâcib-ül Vücud'a müteveccih zerrattan seyyarata kadar mahlûkatın ubûdiyetlerinden ne noksan gelir?

Elcevap: Şu kâinatın Hâlık-ı Hakîm'i kâinatı bir ağaç hükmünde halkedip, en mükemmel meyvesini zîşuur ve zîşuurun içinde en câmi meyvesini insan yapmıştır. Ve insanın en ehemmiyetli, belki insanın netice-i hilkatı ve gaye-i fıtratı ve semere-i hayatı olan şükür ve ibadeti; o Hâkim-i Mutlak ve Âmir-i Müstakil, kendini sevdirmek ve tanıttirmek için kâinatı

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

halkeden o Vâhid-i Ehad, bütün kâinatın meyvesi olan insanı ve insanın en yüksek meyvesi olan şükür ve ibadetini başka ellere verir mi? Bütün bütün hikmetine zıd olarak, netice-i hilkatı ve semere-i kâinatı abes eder mi? Hâşâ ve kellâ... Hem hikmetini ve Rubûbiyetini inkâr ettirecek bir tarzda mahlûkatın ibadetlerini başkalara vermeye rıza gösterir mi, hiç müsaade eder mi? Ve hem hadsiz bir derecede kendini sevdirmeyi ve tanıttırmayı ef'aliyle gösterdiği halde, en mükemmel mahlûkatının şükür ve minnetdarlıklarını, tahabbüb ve ubûdiyetlerini başka esbaba vermekle kendini unutturup, kâinattaki makasıd-ı âliyesini inkâr ettirir mi? Ey tabîat-perestlikten vazgeçen arkadaş! Haydi sen söyle!

O diyor: Elhamdülillah, bu iki şübhem hallolmakla beraber, vahdaniyet-i İlahiyeyle dair ve Mabud-u Bilhak o olduğuna ve ondan başkaları ibadete lâıyk olmadığına o kadar parlak ve kuvvetli iki delil gösterdin ki, onları inkâr etmek, Güneş'i ve gündüzü inkâr etmek gibi bir mükâberedir.

sh: » (L:179)

Hâtime

Tabîat fikr-i küfrîsini terkeden ve imânâ gelen zat diyor ki: Elhamdülillah, benim şüphelerim kalmadı; yalnız merakımı mûcib olan birkaç sualım var.

Birinci Sual: Çok tenbellerden ve târik-üs salâtlardan işitiyoruz; diyorlar ki: Cenab-ı Hakk'ın bizim ibadetimize ne ihtiyacı var ki, Kur'anda çok şiddet ve ısrar ile ibadeti terkedeni zecredip Cehennem gibi dehşetli bir ceza ile tehdid ediyor. İtidalli ve istikametli ve adâletli olan ifade-i Kur'aniyeye nasıl yaklaşıyor ki, ehemmiyetsiz bir cüz'î hataya karşı, nihayet şiddeti gösteriyor?

Elcevap: Evet Cenab-ı Hak senin ibadetine, belki hiçbir şeye muhtaç değil. Fakat sen ibadete muhtaçsın, manen hastasın. İbadet ise, mânevî yaralarına tiryaklar hükmünde olduğunu çok Risalelerde isbat etmişiz. Acaba bir hasta, o hastalık hakkında, şefkatli bir hekimin ona nâfi' ilâçları içirmek hususunda ettiği ısrara mukabil, hekime dese: "Senin ne ihtiyacın var, bana böyle ısrar ediyorsun?" Ne kadar mânâsız olduğunu anlarsın.

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

Amma Kur'anın, terk-i ibadet hakkında Şiddetli tehdidatı ve dehşetli cezaları ise; nasılki bir padiŐah, raiyetinin hukukunu muhafaza etmek için; âdi bir adamın, raiyetinin hukukuna zarar veren bir hatasına göre, Şiddetli cezaya çarpar. Öyle de; ibadeti ve namazı terk eden adam, Sultan-ı Ezel ve Ebed'in raiyeti hükmünde olan mevcudatın hukukuna ehemmiyetli bir tecavüz ve mânevî bir zulüm eder. Çünki mevcudatın kemalleri, Sânia müteveccih yüzlerinde tesbih ve ibadet ile tezahür eder. İbadeti terkeden, mevcudatın ibadetini görmez ve göremez, belki de inkâr eder. O vakit ibadet ve tesbih noktasında yüksek makamda bulunan ve herbiri birer mektub-u Samedanî ve birer âyine-i Esmâ-i Rabbaniye olan mevcudatı; âlî makamlarından tenzil ettiğinden ve ehemmiyetsiz, vazifesiz, câmid, periŐan bir vaziyette telakki ettiğinden, mevcudatı tahkir eder; kemalâtını inkâr ve tecavüz eder. Evet herkes, kâinatı kendi âyinesiyle görür. Cenab-ı Hak insanı kâinat için bir mikyas, bir mizan suretinde yaratmıŐtır. Her insan için, bu âlemden hususî bir âlem vermiŐ. O âlemin rengini, o insanın itikad-ı kalbîsine göre gösteriyor. Meselâ; gâyet me'yus ve matemli olarak ağılayan bir insan, mevcudatı ağılar ve me'yus suretinde görür; gâyet srurlu ve neŐ'eli, müjdeli ve kemal-i neŐ'esinden glen bir adam, kâinatı neŐ'eli, güler gördüğü gibi; mtefekkirane ve ciddî bir surette ibadet ve tesbih eden adam, mevcudatın hakikaten mevcut ve muhakkak olan ibadet ve tesbihatlarını bir derece keŐfeder ve görür. Gafletle veya inkârla ibadeti terkeden adam; mevcudatı, hakikat-ı kemalâtına tamamıyla zıd ve mu

sh: » (L:180)

halif ve hata bir surette tevehhüm eder ve manen onların hukukuna tecavüz eder. Hem o târik-s salât, kendi kendine mâlik olmadığı için, kendi mâlikinin bir abdi olan kendi nefsine zulmeder. Onun mâliki, o abdinin hakkını, onun nefs-i emmaresinden almak için, dehşetli tehdid eder. Hem netice-i hilkatı ve gaye-i fıtratı olan ibadeti terkettiğinden, hikmet-i İlahiye ve meşiet-i Rabbaniye karşı bir tecavüz hükmüne geçer. Onun için cezaya çarpılır.

Elhasıl: İbadeti terkeden, hem kendi nefsine zulmeder; -nefsi ise, Cenab-ı Hakk'ın abdi ve memlkdr- hem kâinatın hukuk-u kemalâtına karşı bir tecavüz, bir zulümdür. Evet nasılki küfür, mevcudata karşı bir tahkirdir; terk-i ibadet dahi, kâinatın kemalâtını bir inkârdır. Hem hikmet-i İlahiye karşı bir tecavüz olduğundan, dehşetli tehdide, Şiddetli cezaya müstehak olur.

İŞte bu istihkakı ve mezkr hakikatı ifade etmek için, Kur'an-ı Mu'ciz-l Beyan mu'cizane bir surette o Şiddetli tarz-ı ifadeyi ihtiyar ederek, tam tamına hakikat-ı belâgat olan mutabık-ı mukteza-yı hâle mutabakat ediyor.

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

İkinci Sual: Tabîattan vazgeçen ve imânâ gelen zat diyor ki:

Her mevcud, her cihette, her işinde ve her şeyinde ve her şe'ninde meşiet-i İlahiyeye ve kudret-i Rabbaniyeye tâbi' olması, çok azîm bir hakikattır. Azameti cihetinde dar zihinlerimize sıkışmıyor. Halbuki gözümüzle gördüğümüz bu nihayet derecede mebzuliyet, hem hilkat ve îcad-ı eşyadaki hadsiz sühulet, hem sâbık bürhanlarınızla tahakkuk eden vahdet yolundaki îcad-ı eşyada nihayet derecede kolaylık ve sühulet, hem nass-ı Kur'an ile beyan edilen

* 00000000 00000000 000000 0000000000 00000 0000000000 000000 00000
00000000 0000 0000 0000000000 00000000 000000 0000000000

gibi âyetlerin sarahaten gösterdikleri nihayet derecede kolaylık, o hakikat-ı azîmeyi, en makbul ve en makul bir mes'ele olduğunu gösteriyorlar. Bu kolaylığın sırrı ve hikmeti nedir?

Elcevap: Yirminci Mektub'un Onuncu Kelimesi olan **بَيَانُ** beyanında, o sır gâyet vâzıh ve kat'î ve mukni bir tarzda beyan edilmiş. Hususan o mektubun zeylinde daha ziyade vuzuh ile isbat edilmiş ki; bütûn mevcudat, Sâni-i Vâhid'e isnad edildiği vakit, bir tek mevcud hükmünde kolaylaşır. Eğer Vâhid-i Ehad'e verilmezse; bir tek

sh: » (L:181)

mahlukun îcadı, bütûn mevcudat kadar müşkilleşir ve bir çekirdek, bir ağaç kadar suubetli olur. Eğer Sâni-i Hakîkîsine verilse, kâinat bir ağaç gibi ve ağaç bir çekirdek gibi ve Cennet bir bahar gibi ve bahar bir çiçek gibi kolaylaşır, sühulet peyda eder. Ve bilmüşahede görünen hadsiz mebzuliyet ve ucuzluğun ve her nev'in sühuletle kesret-i efradı bulunmasının ve kesret-i sühulet ve sür'atle muntazam, san'atlı, kıymetli mevcudatın kolayca vücuda gelmesinin sırlarına medâr olan ve hikmetlerini gösteren yüzer delillerinden ve başka Risalelerde tafsilen beyan edilen bir ikisine muhtasar bir işaret ederiz. Meselâ: Nasılki yüz nefer, bir zabitin idaresine verilse; bir neferin, yüz zabitin idarelerine verilmesinden yüz derece daha kolay olduğu gibi, bir ordunun teçhizat-ı askeriyesi; bir merkez, bir kanun, bir fabrika ve bir padişahın emrine verildiği vakit, âdetâ kemmiyeten bir neferin teçhizatı kadar kolaylaştığı gibi.. bir neferin teçhizat-ı askeriyesi; müteaddid merkezlere, müteaddid fabrikalara, müteaddid kumandanlara havalesi de, âdetâ bir ordunun teçhizatı kadar kemmiyeten müşkilâtlı oluyor. Çünkü bir tek neferin teçhizatı için, bütûn orduya lâzım olan fabrikaların bulunması gerektir.

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

Hem bir ağacın sırr-ı vahdet cihetiyle, bir kökte, bir merkezde, bir kanun ile mevadd-ı hayatiyesi verildiğinden; binler meyve veren o ağaç, bir meyve kadar sühuletli olduğu bilmşahede görünür. Eğer vahdetten kesrete gidilse, herbir meyveye lâzım mevadd-ı hayatiye başka yerden verilse; herbir meyve, bir ağaç kadar müşkilât peyda eder. Belki ağacın bir enmuzeci ve fihristesi olan bir tek çekirdek dahi, o ağaç kadar suubetli olur. Çünki bir ağacın hayatına lâzım olan bütün mevadd-ı hayatiye, birtek çekirdek için de lâzım oluyor.

İşte bu misaller gibi, yüzler misaller var gösteriyorlar ki; vahdette, nihayet derecede sühuletle vücuda gelen binler mevcud, şirkte ve kesrette, bir tek mevcuddan daha ziyade kolay olur. Sair Risalelerde bu hakikat iki kerre iki dört eder derecede isbat edildiğinden, onlara havale edip, burada yalnız bu sühulet ve kolaylığın ilim ve kader-i İlahî ve kudret-i Rabbaniye nokta-i nazarında gâyet mühim bir sırrını beyan edeceğiz. Şöyle ki:

Sen bir mevcudsun. Eğer Kadîr-i Ezelî'ye kendini versen; bir kibrit akar gibi, hiçten, yoktan, bir emirle, hadsiz kudretiyle, seni bir anda halkeder. Eğer sen kendini ona vermezsen, belki esbab-ı maddiye ve tabîata isnad etsen; o vakit sen, kâinatın muntazam bir hlâsas, meyvesi ve küçük bir fihristesi ve listesi olduğundan; seni yapmak için, kâinatı ve anasırı ince elek ile eleyip hassas ölçülerle aktar-ı âlemden senin vücudundaki maddeleri toplamak lâzım gelir. Çünki esbab-ı maddiye yalnız terkeb eder, toplar. Kendilerinde bulunmayan; hiçten, yoktan yapamadıkları,

sh: » (L:182)

btn ehl-i akıl yanında musaddaktır. Öyle ise, küçük bir zîhayatın cismini aktar-ı âlemden toplamaya mecbur olurlar.

İşte vahdette ve tevhidde ne kadar kolaylık ve şirkte ve dalâlette ne kadar müşkilât var olduğunu anla!

İkincisi: İlim noktasında hadsiz bir sühulet vardır. Şöyle ki:

Kader, ilmin bir nevidir ki, herşeyin mânevî ve mahsus kalıbı hükmünde bir mikdar tayin eder.

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

Ve o mikdar-ı kaderî, o şey'in vücuduna bir plân, bir model hükmüne geçer. Kudret îcad ettiği vakit; gâyet sühuletle o kaderî mikdar üstünde îcad eder. Eğer o şey muhit ve hadsiz ve ezelî bir ilmin sahibi olan Kadîr-i Zülcelâl'e verilmezse; -sâbıkan geçtiği gibi- binler müşkilât değil, belki yüz muhalat ortaya düşer. Çünkü o mikdar-ı kaderî ve mikdar-ı ilmî olmazsa; binler haricî ve maddî kalıplar, küçücük bir hayvanın cesedinde istimal edilmek lâzım gelir.

İşte vahdette nihayetsiz kolaylık ve dalâlette ve şirkte hadsiz müşkilâtın bir sırrını anla; □□□□□
□□□□□
□□□□□□□□□□
□□□□□□
□□□□□□□□
□□□□□□□□□□
□□□□
□□□□
□□□□□□□□□□
âyeti, ne kadar hakikatlı ve doğru ve yüksek bir hakikatı ifade ettiğini bill.

Üçüncü Sual: Eskiden düşman, şimdi dost olan mühtedi diyor ki: Şu zamanda çok ileri giden feylesoflar diyorlar ki: "Hiçten hiçbirşey îcad edilmiyor ve hiçbirşey idam edilmiyor; yalnız bir terhib bir tahlildir ki, kâinat fabrikasını işlettiriyor."

Elcevap: Nur-u Kur'an ile mevcudata bakmayan feylesofların en ileri gidenleri bakmışlar ki, tabîat ve esbab vasıtasıyla bu mevcudatın teşekkülât ve vücudlarını -sâbıkan isbat ettiğimiz tarzda- imtina' derecesinde müşkilâtlı gördüklerinden, iki kısma ayrıldılar.

Bir kısmı Sofestaî olup, insanın hassası olan akıldan istifa ederek, ahmak hayvanlardan daha aşağı düşerek, kâinatın vücudunu inkâr etmeyi; hatta kendilerinin vücudlarını dahi inkâr etmesini; dalâlet mesleğinde esbab ve tabîatın îcad sahibi olmalarından daha ziyade kolay gördüklerinden hem kendilerini, hem kâinatı inkâr edip, cehl-i mutlaka düşmüşler.

İkinci grup bakmışlar ki; dalâlette, esbab ve tabîat mûcid olmak noktasında, bir sinek ve bir çekirdeğin îcadı, hadsiz müşkilâtı var ve tavr-ı aklın haricinde bir iktidar iktiza ediyor. Onun için bilmeburiye îcadı inkâr ediyorlar, "yoktan var olmaz" diyorlar ve idamı da muhal görüyorlar, "var yok olmaz" hükmediyorlar. Yalnız harekât-ı zerrat ile,

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

sh: » (L:183)

tesadüf rüzgârlariyle bir terhib ve tahlil ve dağılmak ve toplanmak suretinde bir vaziyet-i itibariye tahayyül ediyorlar. İşte sen gel, ahmaklığın ve cehâletin en aşağı derecesinde, en yüksek akıllı kendini zanneden adamları, gör; ve dalâlet, insanı ne kadar maskara ve süfli ve echel yaptığını bil; ibret al! Acaba her senede, dörtyüz bin enva'ı birden zemin yüzünde îcad eden ve semavat ve arzı altı günde halkeden ve altı haftada, her baharda, kâinattan daha san'atlı, hikmetli zîhayat bir kâinatı inşa eden bir kudret-i ezeliye, bir ilm-i ezelînin dairesinde, plânları ve mikdarları taayyün eden mevcudat-ı ilmiyeyi göze göstermeyen bir ecza ile yazılan ve görünmeyen bir yazıyı göstermek için sürülen bir ecza misillü, gâyet kolay o mâdûmât-ı hariciye olan mevcudat-ı ilmiyeye vücud-u haricî vermeyi o kudret-i ezeliyeden uzak görmek ve îcadı inkâr etmek; evvelki güruh olan Sofestaîlerden daha ziyade ahmakane ve cahilanedir. Bu bedbahtlar, âciz-i mutlak ve yalnız bir cüz-i ihtiyarîden başka ellerinde olmayan firavunlaşmış kendi nefisleri, hiçbir şeyi idam ve yok edemediklerinden ve hiçbir zerreyi, bir maddeyi, hiçten, yoktan îcad edemediklerinden ve güvendikleri esbab ve tabîatın ellerinde hiçten îcad gelmediği cihetle, ahmaklıklarından diyorlar: "Yoktan var olmaz, var da yok olmaz" deyip, bu bâtil ve hata düsturu, Kadîr-i Mutlak'a teşmil etmek istiyorlar. Evet Kadîr-i Zülcelâl'in iki tarzda îcadı var. Biri; ihtira' ve ibda' ile. Yâni hiçten, yoktan vücud veriyor ve ona lâzım her şeyi de hiçten îcad edip eline veriyor. Diğeri; inşa ile, san'at ile. Yâni kemal-i hikmetini ve çok Esmâsının cilverlerini göstermek gibi çok dakik hikmetler için, kâinatın anasırından bir kısım mevcudatı inşa ediyor. Her emrine tâbi' olan zerratları ve maddeleri, rezzakîyet kanuniyle onlara gönderir ve onlarda çalıştırır. Evet Kadir-i Mutlak'ın iki tarzda, hem ibda' hem inşa suretinde îcadı var. Varı yok etmek ve yoğu var etmek; en kolay en sühuletli, belki daimî, umumî bir kanunudur. Bir baharda, üç yüz bin envâ-ı zîhayat mahlûkatın şekillerini, sıfatlarını, belki zerratlarından başka bütün keyfiyat ve ahvallerini hiçten var eden bir kudrete karşı, "yoğu var edemez!" diyen adam, yok olmalı!..

Tabîatı bırakan ve hakikata geçen zat diyor ki: Cenab-ı Hakk'a zerrat ededince şükür ve hamd ü sena ediyorum ki, kemal-i îmanı kazandım, evham ve dalâletlerden kurtuldum; ve hiç bir şübhem de kalmadı.

□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□

23. LEMA

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Pazartesi, 29 Nisan 2024 20:14 -

0000000000 0000000 00000000 00000000000000 000 0000000 000000 00000000 000 000000000000
00000000000